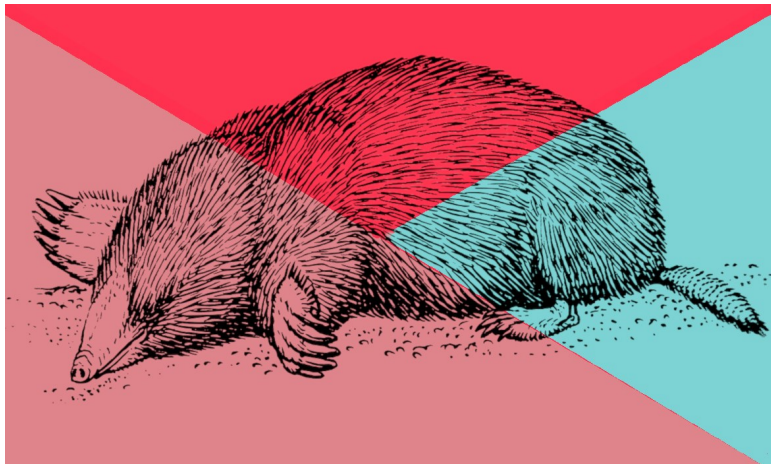

Si no t'hagués llegit

LLIBRES / NARRATIVA / 12 MARÇ, 2019

Joan Fuster —o Manuel de Pedrolo?, un dels dos, tant se val— deia que l'única forma eficaç de lectura és la relectura. Cert o no, *El país dels cecs* de Víctor García Tur és un llibre per llegir i rellegir. Un llibre que t'obre portes. Portes literàries. A la lectura i a la relectura, és clar, d'aquesta obra i de moltes altres que hi orbiten al voltant. Ara mateix tinc sobre la taula de l'ordinador diversos llibres que he anat rescatant de les lleixes de casa a mesura que anava llegint el Premi Mercè Rodoreda 2018: *Paraules d'Opòton el Vell*, d'Artís-Gener, una versió rònega d'*El Viejo y el mar* de Hemingway, *Tres contes* de Flaubert, *Grans esperances* i *Pickwick* de Dickens —traduccions de Carner—, un exemplar verdet de *Moby Dick* publicat dins la MOLU (ara el fullejo per primera vegada) i *L'Aleph*, de Borges, traduït al català pel mateix Artís-Gener que obria la llista —recordo com el vaig recollir, fa uns anys, d'un contenidor situat a la sortida d'una escola que s'estava renovant la biblioteca. Amb tot això no és que vulgui presumir de col·lecció personal de lectures (ja m'agradaria), sinó demostrar l'efecte que produeix un llibre com la darrera publicació de García Tur. Una aportació personalíssima d'un autor clarament versàtil, que comença a fer gruix si hi sumem peces ja de per si destacables com eren *Els ocells* (2016) i *Els romanents* (2018).

I és que *El país dels cecs* no és només un recull de sis contes ben variats, és el resultat d'una autèntica antologia d'estils i de tradicions literàries diverses. Es podria dir que, pel preu d'un llibre, te n'emportes uns quants més. Anant a les fonts d'autors com Wells, Flaubert, Kipling o Melville, reinventant-los, reinterpretant-los i també, per què no?, manipulant-los, García Tur ens serveix autèntiques filigranes que tant ens recorden vells mons com, de segur, ens en descobreixen de nous.

Als mots de solapa de *Paraules d'Opòton el Vell*, el mateix «Tísner» ja reconeixia que la facècia d'imaginar la conquesta d'Amèrica a l'inrevés no era el mèrit més gran de la seva novella. Volia enviar un missatge, més subtil, que era el de demostrar que estèril que resulta qualsevol conquesta armada. Amb tot, jo hi afegiria una altra virtut a la novella més reconeguda del polifacètic autor: la d'haver aconseguit fer creïble la veu d'un asteca del segle XVI, una veu que comença titubejant. «Quasi només hi veig amb la polpa dels dits», diu el narrador només començar, i que es va assentant a mesura que avança la història, a mesura que va aprenent a escriure-la amb major seguretat.

A *El país dels cecs* passa quelcom de semblant. Podia ser fàcil pensar a reescriure sobre camins traçats per altres autors. El mèrit, però, consistia a trobar el to adient en cada cas. Perquè no és el mateix escriure inspirat per Borges que inspirat per Dickens, ni partir d'una història moral xinesa que fer-ho des d'una perspectiva antropològica com Ursula K.

Le Guin. L'autor barceloní, tanmateix, sap prendre el pols a cada autor i esquivar els perills que cada història podia comportar per tal oferir-nos noves peces que semblen, cadascuna, ben travada i, sobretot, original en la seva concepció. Hi ha una constant, amb tot, que sobrevola tots els contes del llibre: el joc entre l'espai i el temps i les seves conseqüències. La incapacitat del llenguatge —un conjunt de signes lineals— per reflectir la multiplicitat i simultaneïtat de fenòmens que envolten l'existència humana. Aquesta fou una de les obsessions borgianes que ara aquí amara la resta de relats, prenguin o no l'escriptor argentí com a referent directe.

Víctor García Tur, doncs, se'n va cap a la banda lúdica de la literatura i crea uns contes en què presumptes realitats i presumptes ficcions van de la mà. De rutes dins l'espai-temps, per exemple, i les seves conseqüències, en podem trobar diversos casos al llibre, com el fugaç viatge a la Xina que proposa «El recaptador Jing» o la visita als Estats Units de «L'iceberg de la teoria» (potser el més rodó del recull) en què descobrim (no patiu, no és cap *spoiler*) que en realitat *Moby Dick* és una obra de Charles Dickens i no pas de Herman Melville. A «El país dels cecs», el conte que enceta i dóna títol al recull, es capgira la vida d'un escriptor anomenat Jordi Borges —cal llegir el cognom com l'oli d'oliva que canta Sanjosex. Assistim a la vellesa d'un intel·lectual barceloní exiliat a Buenos Aires després de la guerra civil; relat que, per les reflexions proposades, acaba esdevenint un fantàstic homenatge a la vida i obra de l'autor homònim argentí.

La gràcia, deia, consistia a trobar la veu adequada per a cadascuna de les històries. A fer que cadascun d'aquests relats pogués funcionar de manera autònoma al marge dels referents dels quals parteix, siguin o no reconeguts pels lectors. I Víctor García Tur ho aconsegueix. En un exercici d'honestat, l'autor llista els referents més obvis a la «Nota final», però no és el més important, segurament n'hi ha d'altres més o menys conscients, més o menys amagats. Personalment, el darrer conte de García Tur, «L'iceberg de la teoria», m'ha recordat de seguida un relat divertidíssim de Woody Allen, «L'episodi Kugelmass», a *Efectes secundaris*, en què el protagonista aconsegueix entrar dins *Madame Bovary* per convertir-se en amant de la dissortada Emma —i posaria la mà al foc que Allen no és un dels autors dels quals s'ha servit l'escriptor barceloní per elaborar aquesta peça. Els contes, per tant, es poden gaudir independentment de conèixer-ne o no els punts de partida, ja que al cap i a la fi, en podrien ser també uns altres. És aquest el motiu pel qual deia a l'inici que és un llibre que t'obre portes: per les històries que presenta i per la resta que referencia de forma més o menys velada, depenent del nivell de lectura de cada persona, que podrà anar descobrint les trampes i les bromes que enclouen els relats. De la més subtil: atribuir a Carroll un conte que hauria de ser del mateix «Borges» protagonista del relat (p. 44); a la *boutade* més descarada: la concepció del conte «L'àlef», situat estratègicament a la meitat del llibre (p. 121).

El país dels cecs conté aquests jocs de cerca constant de la complicitat lectora, que reivindica l'ambigüitat, la mentida i l'equívoc com a part fonamental de la ficció, però sempre en benefici de la història que s'hi explica. Una autèntica vindicació de l'art de narrar pel gust de narrar que, com no podia ser d'altra manera, et porta a retrobar el plaer de la lectura —i de la relectura, és clar.

ETIQUETES: [AVEL·LI ARTÍS-GENER](#) [BORGES](#) [DICKENS](#) [EL PAÍS DELS CECS](#) [ELS OCELLS](#) [ELS ROMANENTS](#) [L'ALÈPH](#) [MOBY DICK](#)
[PARAULES D'OPÒTON EL VELL](#) [PREMI MERCÉ RODOREDÀ](#) [VÍCTOR GARCÍA TUR](#)

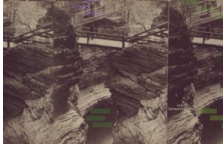

ARTUR GARCIA FUSTER | ÚLTIMES PUBLICACIONS

(Barcelona, 1991). Filòleg i professor d'institut. Expert en literatura catalana contemporània i també en sèries de TV3. Autor del llibre *Memòria, oralitat i ironia a la narrativa de Jesús Moncada* (2019).

Articles relacionats

**El camí particular dels
Camins particulars de
Lluís Freixas**

**Fer-se amic de Stephen
Ellcock**

[Llibres](#)
[Cultura](#)
[Nosaltres](#)
[Contacte](#)

© LA LECTORA
holag@lalectora.cat

[Política de privacitat](#)
[Copyleft](#)

© LA LECTORA 2018